

સુરતિ

‘ଶ୍ରୀମତୀ’—ଏହି ନାମ ଦେଖିଲୁଗା ହେଉଥିଲା । ତାଙ୍କ ପରିବାର ପୂର୍ବାଳୀ କୁଟୁମ୍ବ ପୂର୍ବାଳୀଙ୍କ ଦେଖିଲା । ତାଙ୍କ ପରିବାର ପୂର୍ବାଳୀ ଶାରୀରିକ ଅଧିକ ଜାଗା ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ । ତାଙ୍କ ପରିବାର ପୂର୍ବାଳୀଙ୍କ ଦେଖିଲା ।

ବ୍ୟାକୁଳ ଦ୍ୱାରା ବୈଶେ ପଢ଼େ ଯାଇଲେ, 'ହୋ, ଏ ମେ ଆଖିନିର ଉକ୍ତାନୀଥାଇ'। ଦ୍ୱାରା ଠାଙ୍ଗାପୁରୁଷ
ବ୍ୟାକୁଳ, ଶ୍ରୀ ଶିଳାହୃଦୀ ମୋରାଜିତି' ବ୍ୟାକୁଳ ବୁ ହାତ ଛାଇ କରି ଏକ ଚିପ ଦିଲ୍ଲି ଦିଲ୍ଲି ଦିଲ୍ଲି
ନାମାଜଳେନା ଆମ ଏଣି ଶର୍ପରେ କୁମ୍ଭ-ଶିଳା ଖାଲ ଦିଲ୍ଲି ଦିଲ୍ଲି ଦିଲ୍ଲି
ବ୍ୟାକୁଳର, ନାରୀମ ପାଇଁ କ୍ରେଟରରେ ଦର୍ଶିତରେ ଗାନ୍ଧି ଦେବ। କ୍ରେଟର ନାମାଜଳେନା

ହେଉ ପାଇଁ
ତା ଓ ଦ୍ୟାକୁଣ୍ଡ ହେତୁ ବା ମାଛ ପାଇଁରେ ଜ୍ଞାନରେ ହେତୁ ସମ୍ପଦୀ ଆଶିତ୍ ପରିପରିଦିନ
ଗୋଟିଏ ଗୀତିଙ୍ଗିର ଧାର କିମ୍ବା ହୋଇ ଦ୍ୟା ପାଇଁ, ନିମ କିମ୍ବା ଗୋଟ ବ୍ୟାକରେ ଯାଗନେତି
ମୂରିର ନାମେ କରିବାକୁ ଡେଲେ କେତେ ଗେତେନା ଯାଇ କୁଳ ଚାଟିନିତେ ନାକି ଶ୍ୟାମା
ଦୋଷ ପାଇଁ ଡିନିମିନ ମୁହଁର ବାପକେ ଲେ ଲିଯାଇଛି । ଅରେ ଏହି ଶତିଗମିତି ଧାରା କେବେ
କେବଳ କଥା । କିମ୍ବା ଲୋକଙ୍କରାନ ବ୍ୟାକନେ, “କଥନା ଯହି ଡୁଇ ହେତୁ, ତାର ଗୋପୀ ଖର୍ଦ୍ଦିଲେ
କେବଳ କଥା ।”

ଏହାରେ ବାହୁଦ୍ୟ ମୁହଁର ପାଇଁ ଶାତ୍ରା ଶାତ୍ରା ।

୧୯୮୨ ମାର୍ଚ୍ଚି ଆମନବାଜର ପରିକାଳେ କଥାକିମ୍ବା କଥାକିମ୍ବା ଶତାବ୍ଦୀ ଶତାବ୍ଦୀ
ଜୀବିତରେ ବନ୍ଦନାର ଉତ୍ତରି ପାଇଁରେ ତାର ଶ୍ୟାମି ବୈଦ୍ୟାଏ ନା କେବଳତ ଯାଇଥେ
ଥାଏ ମୁହଁରର ନାମ ମାଟିତେ । ତାର ଲୋକ ମହିନେ ନବନୀ-ନିର୍ବଳ ହେତୁ ନା କେବଳ ଏହା

ନିଯାମରେ ଏ ଅର୍ଦ୍ଧାଶ ମତେ ଲାଗିଥାଏ କିମ୍ବା ଅର୍ଦ୍ଧାଶରେ ଲାଗିଥାଏ କିମ୍ବା

অপর ভূল শালমাই নীলি খেলির কভার পৈতৃপন্থ। এবং এই সময়ে বিশ্বাস করে দুর্ঘটনা হবে করে আসে। তার পরে তোমার অসম জাতিন ধৈর্যেই গণিতি শুভেচ্ছক গ্রাম্যভূলি করে দানা সম্মত বৰ্ষিষ্ঠ নিজের দুর্কণাতে ফেরেছেন। বাড়ি ফিরে সে সম্পূর্ণ পাতার শাল দূলে নিয়ে তারে না নিনি নিশ্চিন্ত হচ্ছে পাতালেন। গাছের বাঁচুরির খেড়েগুলি দুধি এইখানে, বেশাম লিমি বেশামসু ভূজ গোলেন বাপোরো। বৰ্ষিষ্ঠ আদিনা এই পথ দীরে পাতাল সে আরুক হস্তগতোমাস, নিতি স্বর কষ্টক্ষেত্রখন।

କିମ୍ବା ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ଶୀଘ୍ରଗତରେ ହେଉ ପରେବାର ଫଳ, ନାନାଧାରିମୁଣ୍ଡଲରେ ଖାତ ଆଏ
ପାଇଁ ଯାଏଥି ନ କିମ୍ବା ଆହେ ତିନି ଗଜର ଥାଏ । “ଆମାର ନଞ୍ଜାନ ଯେବେ ଥାଏଇ
ମୂରିଲାଟ୍ - ମାନୁଷଙ୍କର ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ବୁଦ୍ଧି ବିନିର ଚାରିତ୍ରେ ପଥାନ ଉଲିବା
ଥାଏ । ତାହିଁ ସା ହିସାର ପଥାର ଥାଏ ଯକ୍ଷ ବାଦମା ଡାକେ ଝାଫମେଇନ-ଏବଂ ଯାଏ ଦିନ
ବାଜରର ପ୍ରାଣୋଟିତ କରାଯାଏ, ଯେବେଳେ ତିନି ବାରବରତ ଥାଏ ।

“କେବଳମୁଖର ସନ୍ଧାନର ନିର୍ମାଣ କରୁଥିବାରେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା ଶୀଘ୍ରମୁଖର, ବାହୁଦେ ଛେଳ
ଗଜାକେ ଶଳକି ଦିଇର ପରିମିଳିତ ଆରକ୍ଷା ବାବଂ ଦୃଷ୍ଟି ।”

କୁନ୍ତ କୌଣ୍ଡିନ ବାଜର, କୌଣ୍ଡିନ ଶାଜି, ଯେବେଳେ ବ୍ୟାପାର କାହାର କାହାର ଅଧ୍ୟାନ
କ୍ଷେତ୍ର ବ୍ୟାପିତ କାହାର ପରିମିଳିତ ମାଜରର ଥିଲା । ତାହିଁ ଯୁଦ୍ଧର ଆପେ ବିଚିନୀରେ ପଢ଼ିବାର
ବ୍ୟାପାର ଏହି ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ଶୀଘ୍ରମୁଖ ଲୋପ ଥାକେ ଥାମୁଥୀ ।

ଆମାରେ, ହେଠିଲେ ଅଣ୍ୟ ଦୟାନୀ ଅବସାନିତ କରନାମେ ତୈଣି କାରନନି ନୀଳା ଯୁଦ୍ଧମାର
ତାଏ ବାହୁଦାର ନାମ ପରିଚାର ଦିଲି ଶୋଇଗା କୁଟୁମ୍ବ ମୌଜେ ଆହେ । ବେଳାଳି
ମେଣେ ଅଣ୍ୟଙ୍କ ଅଥରୀନ ବାନାନେ ଗାନ୍ଧି ନୀଳ ବାହୁଦାର ଜୀବାତର ଡୋକାନାଢି । ତ
କଥିନିଲା କିମ୍ବାର ମାତ୍ରକ ହୁଏଇଁ ଯାଇପାର, ତେ ତାର ନିରଜ ଯାତ୍ର ବୁଝି ନିର୍ମାଣିତ
ବଢ଼େଲେବ ଉତ୍ସବିନ ନର ଉପଲବ୍ଧ । ଏକାଏ ହାଜର ଚିତନିତ ହେଲାଇ, ତାମର ଅଧିଳିନ ଦୀନମ୍ୟ
“ପାତ୍ରଜୀତର ଜଗାଜିତ ଆନନ୍ଦର କୃଷ୍ଣ ଆହେ, ତୋକାକବିଧି । ତୋକାପରମାତର ଜଳା ବ୍ୟୁତରାତର
ପାତ୍ର ନା ହେବ କାହିଁ ନେଇ । ତାମେର କଥାବାରୀମ ତିକର ବୋରୋଯ ଅଧିନିଲା, ଆଜିରାମ କାହିଁ
ଆଚାରମେ ମୁଖ୍ୟମ ଲାଭ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବେଶୋମ । ... ଉତ୍ସିର ଉତ୍ସବାତା ଏବଂ ପରିଶର୍ମିତ ବର୍ଷିଯାରେ ଏହି
ବ୍ୟାହେ ଦୟାନୀଙ୍କ ଜଳା ପାତ୍ରଜୀତ ଦୂରୀତ ଲୋକର ଆଖାନା ।”

ପାଇଁଥୁମ୍ ଯାଇ ଆର କୁଳୀରିଲି ହଣ୍ଡି-ଫେ ଲକ୍ଷମାଳେ ସମିତେ ଶାଖାଜୀ ପରିଚିନିମ ଏମିରାଜ୍
ଆଗାମୋଡ୍ରା ଟିକାନ୍ମାପ ଶୋତ ଆର ଅକ୍ରମେ ଟିକାନ୍ମାପ ଏକାତୋ ଗନ୍ଧ । କୃତିର୍ପ ଦାନ୍ମାଦୂର
କାଠାମୋନ ଏବଂ ହୃଦୀଗିଳେ ଡେବା ଯେବା । କେବାନ ମଞ୍ଚପିଲିକ ଫେରେ କରିବ ପରିବାରଙ୍କରେ ଯେବା
ନିର୍ମଳ ଲୋକଗତୀ, ନିର୍ବିକ ପରିକରମନ ମାତ୍ର ଯତନଗାର ତୋଳା କୌଣସି, ବ୍ୟାକରିନ୍‌ରେ
ତଥାପି ମଞ୍ଚର ଭାବାଗଠନ ଏକ ମିତିବ ବିନ୍ଦୁମ ଦେଖା ଯାଉ । କେବାନ ଯାଇବ ଲେଖମାର
ନେଇ, ଯେବେଳେ ଉତ୍ତର ଧନାତ୍ମକାରନ ଯକ୍ଷମ ନିରକ୍ଷି ଜୟନ୍ତେର ଘାତୋଇ ଯେବା ହେବ
ପେତେ ବନ ଥାକ ।

गोप्यम् श्री नवालक्ष्मी, रत्ना राजा पुस्तक

“ପାଶେଥିଲୁ କୁମାର ନାହିଁ ତାହାରେ ସମ୍ମଦ୍ଦିତ ହୋଇଲା—ଲା ଅଣ୍ଟି ଏଣ୍ ଜଳିଲ କରିବା”
ଶୀଘ୍ରମାତ୍ର ଗରନ୍ତି ହୋଇ, ନବିରୁଦ୍ଧ ମେ ହେଉ ଯାମାର କରନ୍ତ ଗରିବା।
ଆମଙ୍କ ବ୍ୟାଜାମର ବାହୁ ଜଣାଇଲା ଆମଟିର କୁନ୍ଦ ଥାର ମାପଣି, ଚାରିଲାଈ,
ଖରାଗରାତି ହିସେବ ନିର୍ବଳେ । ଆମର ଅଧିନ୍ତି ଯାଇଲା ଯାଇଥି ଯୁଦ୍ଧରେ ଥାରିଲା ଥାରିଲା ନିର୍ମାଣ
କରିଲା ଥାର ଠିକ୍‌କର ଗଲାଯା । ତାହେ ବାନିବାର ବସି ଥିଲା କେବଳ ଆମାରା ଲାଭ
କରିଲା କୁନ୍ଦ ଜ୍ଞାନବିନିର୍ମାଣ । ଚିନ୍ମୟପଣ୍ଡିତ ପୋତାଙ୍କ, ଶୀଘ୍ରମାତ୍ର ଅର୍ଥିରୁ, ପ୍ରତିତି ମାନ୍ୟରେ
ଶୋଭିଲ ଡାକନାମ ବ୍ୟାକିଲାଏ । ନାହିଁ ନବିରୁଦ୍ଧ ନେତ୍ରରେ ଉପରିଭାଗ ଭାବରେଛ । କେବଳ କୁନ୍ଦର
ବ୍ୟାଜାମର କିମ୍ବାକାଟି ଶୀଘ୍ରମାତ୍ର କାହିଁ କିମ୍ବାକାଟି ନିର୍ମାଣ ନିର୍ମାଣ କରିବାକୁ
କିମ୍ବା ବସିରୀକୁ ଆମାର କରାତେ ଉପରିଭାଗ । ଏଠା କାହିଁ ପୂର୍ବପରିମାଣ କରିବାକୁ ବନ୍ଦ କରିବାକୁ
କାହିଁ ନେପାରେବ ବାନିବାରଟି କେବଳ କେବଳ ଯାଏ । ନେତ୍ରରାମାନନ୍ଦର କାହିଁ କୁନ୍ଦର କରିବାକୁ

“କୁଳ ତେଣୁ କାହିଁ କରି ଜୀବ ପେଟିଲା ଯାଇ ନାହିଁ ଦୂରାମା”
କିମ୍ବାର ଆଶ୍ରମ ମୁଖ କରାଇଏ ପୈଥିବା ହିନ୍ଦୁ ଦିନ । “ତାଙ୍କ ଜୀବି ନାହିଁ କ୍ଷୁଣ୍ଣ

ଲେଖକ ନିରାମଳ ଶୀଘ୍ରମାତର ଶ୍ଵାସ ଲାଗି କରନ୍ତି କିମ୍ବା ପୁଅ ହୋ ଯାଏ ନା
କେ ପାତ ଦି ଥିଲା ତାଙ୍କ ମଧ୍ୟ ଆହିଏଇ କାହାର ତା ଆଜି କୌଣସି ଥିଲା ଯାଏ
କେବେ ଶୀଘ୍ର କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ମଧ୍ୟ ଆହିଏଇ କାହାର ତା ଆଜି କୌଣସି ଥିଲା ଯାଏ
ଯାନିବ୍ୟାନେର ଟାନାପ୍ରାତ୍ମନ ତାଙ୍କ ମଧ୍ୟ ଆହିଏଇ ! କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ମଧ୍ୟ
କାହାର କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ମଧ୍ୟ ଆହିଏଇ କାହାର ତାଙ୍କ ମଧ୍ୟ ଆହିଏଇ ! କିମ୍ବା
କାହାର ! ଆଚିମ୍ବାରେ ତେ ଦୂରେ ନେବା କାହାର କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ମଧ୍ୟ ଆହିଏଇ !

ବରିବାକୁ ଡେଲାଖିଆମ ନିଯ୍ମ ବାଢ଼ିଲେ ଲୋକଗଣଙ୍କୁ ବାଦିବାରୀ ଏ କାର୍ଯ୍ୟକାଳେ ଏକୋ ଶାସତିକ ଯତ୍ନାମାର ପରିମାଣର ତୈରି ବସାଇଥିବା, ଆଜାଲେ ପରିମାଣର କାର୍ଯ୍ୟକାଳେ ଲୋକି ଚହାଟିଛି ବାଜେ ର୍ମ, ଡେଲାଖା ଠାକୁର ଏକାଏ ନା । ଫଳଦୟାପ, ବ୍ୟାପକିକ ଅସ୍ଵରତ୍ତା ଜାନାଯାଇବି ଏକବୁଦ୍ଧି କିଶ୍କାର ଯାନ୍ତ୍ରକ ପାରାଇତ ବରେ ଲୋକି ଯାଇବା ହେଲେ, କାମ ଗଣିଶେ ତାଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଏବଂ

“ভালো কর পুরুষের জিব। মনে পূরুষ নয়। আমি কোর্ট যুক্তি, ক্লিনিক
পর্যবেক্ষণ করতে গোরে না, কুই-ই নিম। বাস্তির আশী লাল ছিনি চার্টেন মুস
আদেশ, তেরি মাত্র নিম। আম নিষ, এই বাস্তি চিম্পুটাল আর উই গুড়োন
একলোজ কৈছিই অফ বোকা বানিয়ে নিম।”

কৃষ্ণ, “আই-লালো মান ওপৰ শৈশ মুস্তক থাখত বসালো আরটি, শহ, বো পার
একলোজ কুকুরেন লান ইনি ইচ্চানা কানেন লু। বুকুনাম থাপে গুগিলি পোড়
আমাই মাক শিতে বাজুশিলেন। তাই সেজ কুশু পারটো পূর্বলাম।”

ଏହାପାଇଁ, “ଆମ୍ବା-ମନ୍ଦିର ମାନୀ ଥାବ କୌଣସି ମୁଦ୍ରାଙ୍କ ଶ୍ରୀପତି ବନ୍ଦାଲୋ ଆରାଟି, ଶର୍ଦ୍ଦର ବଜା ଏହା ଏହାପାଇଁ କୁଳବ୍ରତ ଲାଭ ହେଲି ଦୟାତା କାମାତ କୁଳାକ୍ଷମ ଥାବେ ପରିଷକି ଏହାଠିରେ ଆମାର ଯାହାକୁ ଦିଇଲେ ଯାଜାଶିଳାଳା। ତରି ଲୋକୁ ତୁମି ପାରଟିରେ ପୂର୍ବଲାଭ ।”

ତୁ ଅବାଦିନେ ଯାନ୍ତିର ଏକ ପୃଷ୍ଠା ଡାଇନ ଧ୍ୟାନରେ ପ୍ରଥମେତା । ପ୍ରଚ୍ଛାୟାର ଅନ୍ଧାରରେ ଜୀବ

卷之三

- ମାତ୍ରା ହିନ ଆଜାପ, ଅଟିକାରେ ତତ୍ତ୍ଵ ହାତ ଡାଇ ପୈନ୍ଦାମା, ମେଲାନାମ, ପୌରିଳିନ ଯାତ୍ରା
ଏହି ଏକବିନ ପରିଷିଦ୍-ମନ୍ଦିର ଗୋପନିକ ନାମ୍ବୁରୀ ନାମ୍ବୁରୀ ନାମ୍ବୁରୀ ପାଇଁ ପାଇଁ ପାଇଁ
ଶ୍ରୀମତୀ ଶକ୍ତିବିନାର ପ୍ରବୃତ୍ତିନ ଶାରୀର ପଡ଼ିଲାଙ୍କ ଲାହୁରି ନାମ୍ବୁରୀ ନାମ୍ବୁରୀ ନାମ୍ବୁରୀ
ଶ୍ରୀ କାର ନିଷ୍ଠା । ତାହି କିମ୍ବାର ପାଇଁଲାଙ୍କ ନାମ୍ବୁରୀ ନିଧିମହାରାଜୀ କର ଦୂଳାତ ଚାହିଁଲା
କାର ଗାନ୍ଧୁ-ଉଳ୍ଳଙ୍ଘାତ୍ସ ଆମା ଚରିତଶ୍ଳୋଳ ।

“ମୀଳା ମୁଖୁମାତ୍ରା ପାଇଁ ତରିଯାତ୍ରା ଅନୁରକ୍ଷଣ । ପୌରିଲିନ ଇନ୍ଦ୍ର ନୀତା ନିରାଜନ
ନୀତା ବାହୁତ ଥାଏତ ଏହି ହରନ ତରିଯାତ୍ରା ଆହାନୀ । ଏହି ହରନ ତରିଯାତ୍ରା କାରିତ କରିବା
ନାହାନକମ କାଳ ଆଧେର । ମହାଦେଵ ଯୁଦ୍ଧ ଭାଗେ ଯାଇଲିନ । ନାହାନକମ ତରିଯାତ୍ରା ମାନ ବାହାନା,
ମାନ ମେଲାନା । ନାହାନକମ ବାହାନ ବେଳନ ଯା । ଏ ବାହାନିରେ ନୀତା, ଆମ୍ବାନୀ
କାନ ସାନ୍ଦ୍ର ଦୀର୍ଘ ନା । ନିରାଜ କଥାନାଟିରେ ପ୍ରସାର ଥାନ ଦୀର୍ଘାତ, ନିରାଜ କାର
ହିନ୍ଦେର ନାହାନିରେ । ଧେଖ ହର ବାହାନିର ଜେବାନି କେବାର କମାତି ନାହିଁ ।”

ନାହିଁତା ବୁଦ୍ଧିର ପାଇଁ ଦୋଷର ହିନ ନାହିଁତିକ ମୀଳା ମୁଖୁମାତ୍ରା ଅନୁରକ୍ଷଣ ଏହି
ମୁଖୁମାତ୍ରା ପ୍ରାତିତାନ ଦୀର୍ଘ ଏ ମୋନା-ନ ନାହାନ ଅଭିଜଞ୍ଜଳା ନିଯା
ପାଇଲିଲେ ନିଯାବେଳ ଭୀତ ନାହାନକମ ଆଜାପ ଜୀବାଦ, ନିଯାବେ ବିଲୋହ ପ୍ରେତ
ବାଜୁ-ଦୂରଭାବ ନମାନ ଆବେଶିଲାଗନ । ‘ପରିଲିନିତ ବରିଦୀଶ୍ଵର’ ନାହିଁ ନାହିଁଦୀନାମ ଏହି
ପାର୍ବତ ଉପଭୋଗ । ‘ବରିଦୀଶ୍ଵର’ ପାଠ କରି ବେମନ ଭାବର ଦୂରଭାବ, ପାଇଁର ଆଜାନାମାର ଆବେଶ
ଜୀବାଦ ଭାବର ଦିକ୍ଷାମଧ୍ୟ କରି ଆତମିକ କୁରୁର, କରିଲ ବ୍ୟାଦର, ଆଜାନାମାର ଆବେଶ
ଆମାର ଦୂରଭାବୀ ଏବଂ ଆମାର ଦେବତା-ଆମ କିମ୍ବାରିନେବାକ ଆମ ଏକମାତ୍ର ମିଳ ଦେଖା ।

ମୁକ୍ତିପ୍ରଦାତା :

ମାଲା କଥାଦାତିତେ ଏକ ଅନ୍ୟ ପ୍ରତିଭାର ଲୋକଙ୍କ ହଜେନ ଶୀଳା ମହୁମାର । ତାର ଏକ ଅନାମାନ୍ୟ ଗଛ ହଲ—'ପଦିପିନିର ବର୍ମିବାଙ୍ଗ' । ମୂଳତ ଛୋଟୋଟେର ଗଛ ହଜେନ ଆବାଲ ବୃକ୍ଷ ବନ୍ଧିତା ମନ୍ଦଲେର ମନ ହତ୍ୟା କରେଛେ ଏହି ଗଛଟି । ଏଥାନେ ପଦିପିନିର ତାର ନିମାଇ ଖୁବ୍ବୋର କାହିଁ ଦେବେ ଗରନ୍ତର ବାବୁ ପାଇଁ ଏବଂ ବାଢ଼ି ଏବେ ହୁଲେ ବାବୁ ବକ୍ଷଟି କୀ କରେଛେ । ସେଇ ବାବୁ ଆର ଖୁବ୍ବେ ପାଓଯା ଦାରନି । ଏଥେ ବହୁ ପଞ୍ଚ ପଦିପିନିର ବନ୍ଧର ପୌତ୍ରବାନ୍ତା ଓ ତାର ଭାଷ୍ଟେ ବାବୁ ଖୋଜାଇ ମନୋନିବେଶ କରାର ଏହିଭାବେ ଗଛର ଶୁଭ ।

କଥକ ମାନବାଢ଼ି ରତ୍ନା ଦିରେଛେ ନାହିଁ ଆହେ ରୋଗ ପାକଟିର ଏତ ଚନ୍ଦରାର ପୌତ୍ରବାନ୍ତା । ପୌତ୍ରବାନ୍ତାକେ ଟେନେ ହୁଲେ ଟେନେ ହୁଲୋଛେ କଥକ । ବାବରତୁଳାକେ ଡାକିରେ ଲୁଚି, ଆଲୁର ଦମ, କପିର ନିଷତା, ଖାଜା ଆର ଉନ୍ଦଗୋଟା ବାହିରେଛେ । ପୌତ୍ରବାନ୍ତା ହେଟକେଳାର ଭୁଲ କରେ ଏକବାର ବାଦଶାହୀ ଜୋଲାପ ଦେବେ ନିରୋହିଲ, ସେଇ ଦେବେ ଶରୀରଟା ଏକବର ବାରାପ । କିନ୍ତୁ ବୁକେ ଦିନହେର ମତୋ ତେଜ ଆହେ । ତାଇ ଦେ ପଦିପିନିର ବର୍ମିବାଙ୍ଗ ଖୋଜାଇ ବ୍ୟାପାରେ ହାତ ଦିରେଛେ । ପୌତ୍ରବାନ୍ତା କଥକକେ ଜାଲାର — ଏକଶ୍ରେ ବହୁ ପାଇଁ ବର୍ମିବାଙ୍ଗ ସେଇ-ଇ ଅବିଭାବ କରାର । ସେଇ ବାକେର ମଧ୍ୟେ ପାନ୍ତା ଆହେ ମୋରଦେର ତିମେର ମତୋ, ଚନ୍ଦୀ ଆହେ ଏକ ଏକଟା ପାରରାର ତିମେର ମତୋ ଏବଂ ମୁଣ୍ଡୋ ଆହେ ହୀନେର ତିମେର ମତୋ । ମୁଣ୍ଡୀମୁଣ୍ଡା ହିରା ଆହେ ଗୋହା ଗୋହା ମୋହର ଆହେ ଆହୋ କଟ କୀ ଆହେ ତାର କୋଣା ବକର ନେଇ । ଏହିମରକ୍ଷା ବୁବ୍ର ମନୋବେଗ ଦିରେ ଶୁଣାଇଲ ଆର ଏକ ଚିନ୍ତାରେ ଭାବାଲାକ । ପୌତ୍ରବାନ୍ତା ଜାଲାର ପଦିପିନି ବୈଟେଖାଟା ବିଦ୍ୟା ମନୁବ, ଗଲାର ବୁଦ୍ଧାକେର ମାଳା, ଆର ମନ ଡିଲିପିର ପ୍ରାଚ । ଦିନହେର ମତୋ ତେଜର ଛିଲ । ତିନି ଭାଲୋ ଝାଁଧୁନି ହିଲେନ । ଏକବାର ଦାନେର ଚକ୍ରାଢ଼ି ରାଜା କରେ ବାବ୍ରାଲାଟ ନାହବକେ 'ଥ' କରେ ଦିରେହିଲେନ । ମାଘୀ ପୂର୍ଣ୍ଣମାର ରାତ୍ରେ ଗୋବୁର ଗାଡ଼ି କରେ ଦାଲାପୋଶ ଗାତ୍ର ଦିରେ ବତିଶ ବିଦ୍ୟା ଶାନବନେର ମଧ୍ୟ ଦିରେ ନିମାଇଖୁବ୍ବୋର ବାଢ଼ି ବାନ । ରାତର ତାନେର ଭାବାତରା ହେରାଏ କରେ ଏବଂ ପାଇଁ ପଦିପିନି ଜାନତେ ପାଇଁ ନିମାଇଖୁବ୍ବୋ ଭାବାତ ଦାଳର ନରୀର । ଏହି କଥାଟା ନବାହିକେ ଜନିରେ ଦେଉୟାର ଭର ଦେଖିଯେ ଅନେକ ମନ-ମନିକୁ-ରତ୍ନ ଦେଖାଇ କରା ଏକ ବର୍ମିବାଙ୍ଗ ଆଦାର କରେ । ଏବଂ ବାଢ଼ି କିରେ ଏଦେ ଦେବେ ବଗାଲ ବେ କାଟେର ବାବୁ ଛିଲ ତାର ବଦଳେ ଆହେ ପାନେର ତିବେ । ଫୁର ଖୋଜାଖୁଜିର ପର ଓ ଐ ବାବୁ ପାଓଯା ବାର ନି ।

ପଦିପିନିର ଏକ ଛେଲେ ଛିଲ । ତାର ନାମ ଗଜା । କାଲୋ ରୋଗ ଡିଗିଭିଗେ, ଏକ ମାଥା କୌକଡା କୌକଡା ତେଲ ଚପ୍ଚାପେ ଟେରି ବାଗାନ୍ତା । ଦିନରାତ କେବଳ ପାନ ଖାର ଆର ତାମାକ ଟାନେ । ସେଇ ଗଜା ଏକଦିନ ହଠାଏ କରେ ବାବ୍ରାଲାକ ହାତେ ବାର । ନବାହି କେ ପାଠାର ମାଂସ ଖାଓଯାଇ । ଯୋଭାର ଗାଡ଼ି କିମ୍ବେ କେବଳ ଏବଂ ଦୀର୍ଘର ଆଣ୍ଟିଓ କିମିଲ । କଳକାତାର ବାଢ଼ିଓ କିମେଛେ ।

ଏକଟା ନମର କଥକରୀ ତାନେର ମାନାର ବାଢ଼ିର ସେଟିଶନେ ନାମଲ । ସନଶ୍ୟାମ ଏଦେହେ ତାନେର ଅନତେ । ମାନାର ବାଢ଼ି ଗିଯାଇ କଥକ ତାର ଦିଦିମାର ଅନେକ ଦେହ ଆଦର ପେଲ ତାର ମାଥେ ଭାରପେଟ ପାଓଯା । ମାନା ବାଢ଼ିତେ ଏଦେ କଥକ ପୌତ୍ରବାନ୍ତାକେ ଦେଖିତେ ପେଲ ନା । କଥକରୀ ଦିଦିମା

সেজ দাদামশাইয়ের নাথে কথকের পরিচয় করিয়ে দিল। রাত্রির শোয়োর সময় দিনিবা
কথকের পদিপদির গুরু শোনায়।

প্রদিন সবালে কথক দেখতে পায় ম্যানের সেই চিনড়ে ভগ্নলোক বাহুন্ধুলার ঢাকে
দিয়ে কথকের মানার বাড়ির পিকে তাকিয়ে আছে। এই চিনড়ে ভগ্নলোকের কথকের সেচ
দাদামশাই ২০০ টাঙ্কা দেয় বর্ষবাসু খোজার জন্য। অবশেষে কথক মানার বাড়ির ছাদে টো
পাতার ফুলনাম থেকে ছাগনের ঢোখ ছুলছুল করা বর্ষবাসু আবিকার করেন।
বর্ষবাসুটি কথক আর পিদিমাকে দেয়। তার পিদিমা সবাইকে সমস্ত গহনা বাঁটোয়ারা করে
দেয়। পিদিমির লোন প্রেতি কে সোনার হার দেয়। সেজ দাদামশাইকে হীরের আঁচি গেঁ
নিয়ের জন্য বালাশোচা রাখে কথকের মাঝে দেওয়ার জন্য। আর কথককে দেয় পাতার
মাটি। এইসব কথক পদিপদীর বর্ষবাসু আবিকার করে।

লীলা মজুমদার

১৯০৮ সালের ২৬ ফেব্রুয়ারি কলকাতায় জীলা মজুমদারের জন্ম হয়। তাঁর পিতার নাম প্রমদারঞ্জন রায় এবং মাতার নাম সুরমাদেবী। তাঁর শৈশবকাল শিলং-এ অতিবাহিত হয়। শিলং-এর কল্ডেন্ট স্কুলে তাঁর পড়াশুনোর প্রাথমিক পর্ব শুরু হয়। অতঃপর তাঁর পিতা চাকরিসূচে ১৯১৯ সালে কলকাতায় বসেন। সেই সময় তিনি কলকাতার 'ডায়োসেশন' স্কুলে ভর্তি হন এবং সেখানেই তিনি তাঁর প্রথম পড়াশুনো সম্পূর্ণ করেন। ১৯২৪ সালে তিনি ম্যাট্রিক পরীক্ষায় স্বাদশ স্থান অধিকার করেন। এমনকি ১৯২৬ সালে আই. এ. পরীক্ষাতেও দ্বিতীয় স্থানে উত্তীর্ণ হন। ১৯২৮ সালে ইংরাজিতে অনার্স নিয়ে বি. এ. পরীক্ষা দেন এবং প্রথম স্থান অর্জন করেন। ১৯৩০ সালে ইংরাজিতে এম. এ. পরীক্ষায় যুগ্মভাবে প্রথম হন। অতঃপর তিনি ১৯৩১ সালে দার্জিলিং-এ এবং ১৯৩২ সালে শাস্ত্রিনিকেতনে শিক্ষকতা করেন। ১৯৩২ সালে ডাঃ সুধীরকুমার মজুমদারের সহিত তাঁর বিবাহ হয়।

লীলা মজুমদার খুব অল্প বয়স থেকে গল্প লেখা শুরু করেন। প্রথমটী সময়ে 'সন্দেশ' পত্রিকায় তিনি বেশকিছু ছোটগল্প লেখেন। এমনকি নিজের গল্পের ছবি তিনি নিজেই আঁকতেন। ১৯৪৪ সাল থেকে ১৯৪৮ সাল পর্যন্ত মৌচাক, রংমশাল ও রামধনু পত্রিকায় প্রচুর গল্প ধারাবাহিকভাবে লেখেন। ১৯৫৬ সাল থেকে ১৯৬৩ সাল পর্যন্ত তিনি আকাশবাণী-র সঙ্গে যুক্ত থাকেন। ১৯৬২ সাল থেকে ১৯৯৩ সাল পর্যন্ত 'সন্দেশ' পত্রিকার সম্পাদনার দায়িত্বভার বহন করেন। ১৯৬৩ সালে তিনি অকাদেমি পুরস্কার পান এবং ১৯৬৮ সালে তিনি রবীন্দ্র পুরস্কার লাভ করেন। তিনি ছেটিবড় সকলের জন্যই আচুর গল্প-উপন্যাস লেখেন। ছেটিদের জন্য তাঁর লেখাগুলির মধ্যে বিশেষভাবে উল্লেখযোগ্য—পদিপিসীর বর্মিবাঞ্চ, হলদে পাথির পালক, খেরোর খাতা, দিন-দুপুরে, বদ্বিনাথের বড়ি, নেপোর বই ইত্যাদি, ইত্যাদি।